

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYVÁRMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

Az »Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet« hivatalos közlönye.

Működési ára: Egész évre 10 K. Negyedévre 2-50 K. Tanítóknak, jegyzőknek 8 K.
Egy szám ára 20 fillér.

Az »Udvarhelyvármegyei Jegyzői Egylet« hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kossuth-utca 14. sz. — Megjelenik minden vasárnap
Nyitlatter szorokint 80 fillér.

Magyarok és németek.

Két megörökítésre méltó üzenet jött ezen a héten Németországból felénk.

Hivatalos felhívás az egyik és így szól:

„A jövőben mindannyiszor, mikor a tartományi hatóságok zászlódisz alkalmazását rendelik el, az osztrák szövetséges zászlója mellett a szövetséges Magyarország zászlója is kitűzendő.”

Több ez, mint pusztai udvariassági cselekedet. Ismerjük a német egyenes, nyílt lelkét. Cselekedetének rugója sohasem az udvariasság, mindig a szeretet, a megbecsülés. Kétszínű politikát nem űz, az érzelmekkel nem játszik.

Mi többet látunk ebben a hivatalos felhívásban, mint pusztai udvariasságot. És azon sem csodálkozunk, hogy csak most jött meg. Milyen közel voltunk hozzájuk eddig is, és még sem vettek észre, még sem ismertek eddig meg. El voltunk dugva, el voltunk rejtve előlük is. És ha némely nemzeti tulajdonságokról, — legtöbbször olyanokról, a melyek nem a legelőnyösebb színben tűntek bennünket fel — tudomást is szereztek, lelkünk belső értékeit, országunk gazdasági erejét meg nem ismerhették. A külvilágnak fogalma sem volt arról, hogy a monarchia kebelében él egy életerős nemzet, amelynek nem fekete-sárga, de piros-fehérezöld a jelvénye. Most már tudják. Katonáinké az érdem, akik ezekkel a nemzeti színű zászlókkal diszitve mentek a csatába. Ott látták meg ezeket a színeket a németek is, ott tudták meg, hogy mi ez nekünk, ott becsülték meg, és mintán megbecsülték, teret is engednek neki.

Ezért hisszük, hogy nem udvariassági tény csupán a német hatóságok fenti rendelete.

A másik üzenet, amely bennünket különösebben megkap, a német hivatalos válasz a Morning Post nagy feltűnést keltett cikkére. Ez az újság óva int minket magyarokat, nehogy Németországgal harcoljunk, amely később el fog nyelni. Erősen ajánlja helyett, hogy forduljunk Olaszország módjára mai szövetséges társunk ellen, álljunk melléjük, akik sokkal inkább meg fognak becsülni, mint Németország. Erre adták meg a választ Németországban reánk nézve bizelgő szavakban.

A Frankfurter Zeitung ezeket írja:

„Magyarország egységes fellépése, parlamentjének hazafias magatartása s az egész nemzet rendithetetlen hite a győzelemben egész Németországot meghódította és örömmel üdvözli mindenki azt a valóságot, hogy Magyarország nagy nemzeti ereje a kettős monarchia történetében egész teljességében kibontakozott. Németország győzelme nem je-

lenti Magyarország sirját, hanem Magyarország újjászületését. A magyarok megvalósították politikai álmukat. Biztosították helyüket a világpolitikában s a mi nekik talán még fontosabb, magában a kettős monarchiában a dualizmust az általuk kívánt és megmáshatatlant értelemben megszüldítették.”

Ehhez nincs mit hozzátenni. Most már öntudatosan küzdhetjük végig ezt a titáni küzdelmet, mert bizonyosságot szereztünk arról, hogy nemcsak egyedül a monarchia nagybatalmi állásáért harcolunk, de példátlan hősiességünkkel máris kiküzdöttük Magyarország elismerését is!

A székely brigád.

— A nagy áttörés. —

A csodával határos gorliczei diadal óta nagy és jelentős szerep jutott az oroszok leverésében a székelyeknek. Ezt bizonyítja az a harcztéri levél, amit most hozott a posta.

A cenzurált irás nagyszerű dolgokat mesél el a „Székely brigád” diadalmas munkájáról. A naplószerű levél a következő:

— 1915. május 24. Most, hogy a pünkösdi ünnepen van egy kis pihenők, bár ez is egy az oroszok régi állásában van, honnan csak négy napja, hogy kifuttattuk őket, így írok egy kis kimerítő harcztéri tudósítást onnan kezdve, hogy Orosz Lengyelországot otthagytuk.

Április közepén már lehetett hallani, hogy valami más feladatra irányítják hennünket.

Nyugodtan aludtunk gyönyörű földalatti szobákban, mikor telefonon éjjel után jött a parancs, hogy mindent pakkolni kell össze, mert megyünk.

Még senkinek fogalma sem volt arról, hová merre. W-ben volt 3 napi pihenő. 26 ikán waggoniroztak és másnap már érintettük Krakót. Ekkor tudtuk meg, hogy a 62. és 82. két székely ezredet, mint a székelyek vasbrigádját Szende tábornok parancsnoksága alatt külön feladatokkal megbizva indították el. Nahát ismét Galícia és egy nagy áttörése az orosz frontnak, a feladat.

Hogy még véletlenségből is semmi hír kine szívárójgon, a teljes postaforgalom be lett szüntetve és így nem irhattunk haza sem levelet.

Május hó 1-én kezdődött meg az ágyubaracz, a második és harmadiki áttörést mi csak hátulról néztük. Tudva volt, hogy az első vonalon nem nagyon erősek az oroszok, hanem hátrább épített vonaluk van, oda kellettünk mi. — 3 án éjjel kezdett az ezred már felvonulni a 82-ös ezreddel együtt, a 82-ösök balra, a 62-ösök jobbra T. városról, mi egy nagy hegy gerincén voltunk, a szomban levőn pedig ott volt az orosz.

Hajnalban kezdűtt meg az elővonulását lefelé, addig míg az erdőben maradtunk, nem volt semmi baj, de ez mindössze vagy egyezer lépés lehetett, azután kerülűttünk ki a szántóföldekre. A muszka az ágyúval alaposan el kezdett dolgozni. Battalionom jobb szárnyon volt, balról azonban hamarabb kerültek embereink ágyútűzbe. Hát kutya napunk volt. Mind egyenként lehetett csak előre menni, a hogy 4-5 ember egyszerre tűnt fel valahol, rögtön kapott 1-2 ágyusulvát persze srappellettől. Mikor már fegyverből is kezdtek ránk az oroszok löni, megkezdődött a táncz.

A patak előtt aztán már mi is le-le adtunk egy-egy lövést. Az egész hogy előttűnk megerősítve és egymás háta mögött 3 árok kiásva, a két első tele oroszral. A saját ágyúinkból még kevés érkezett ide és így nem tudták az orosz

tűzérési tűzet ellensúlyozni. Tovább menni lehetetlen volt, így egy rész tőlünk balra a patakon túl egy kis emelkedésen ásta be magát éjjelre, a jobbszárny pedig a patakon innen. 5-én reggel korán folytatódott a táncz. Általános támadás. 9 óráig a tűzérés dolgozta meg a muszka állásokat és azután kezdett az ezred támadni. Fél 11 órakor már zászlóaljam fent volt a kijelölt magaslaton, honnan elűztük az oroszot. Mi voltunk fenn az első. Balra tőlünk támadott a másik két zászlóalj s egy órával később ő is a tetőn voltak. Reggel 9 órakor mikor előre akartunk menni, az oroszok igen csunya löttek mireánk. Hanem aztán a mieink odaeresztettek rájuk a 30 és felesokkal csak két lövést, ezzel el volt intézve az egész orosz tűzérbateria, a mi nem maradt ott, az ugy elfutott, mintha a szemét vették volna ki. Még kergetűtt az oroszot vagy négy kilométert s aztán folytatta a kergetést tovább a huszárság. Mi pedig a szabad ég alatt táborlítottuk és lepihentűnk, hiszen három éjjel a szeműnket se hunytuk le.

6 án korán reggel már megyűnk tovább az oroszok után, délután pihenés egész éjjel. Ekkor kapjuk a parancsot, hogy a hajnali szürkületkor minden körülmények között át kell kelni a Visloka folyón, a B. magaslatokat elfoglalni és biztosítani a hidverést, hogy a 10-ik divízió is átkelhesen a folyón. Még sötét volt, mikor a folyó előtt egy mély utban meghúzódva vártuk az előttűnk a 82-ik gyalogezred egy zászlóaljának beereszkedését a vízbe, kik megkezdtek a vizen az átkelést, A folyótól a hegy lábáig a tulsó parton körülbelűl 2500 lépés a távolság.

A folyó tulsó partján levő őreget meglepték és visszaverték. Eljutottak végre az erdőig. Ekkor kezdűnk mi is átgázolni a folyón. A 82-ösöktől jobbra, a hogy az előőröket elzavartuk, felutva a magaslatokra, a hova ki lettűnk parancsolva. Egyes patroullok már tőlűnk is és a 82-ösöktől is voltak már fenn, de a muszka már nagy erővel támadott, hogy ismét a magaslatot megkapja. A muszkák legnagyobb része a tulsó hogyoldalban pihent és aludt és mi olyan gyorsan mentűnk előre, hogy megleptűk a kiállított posztokat a hegy élén s mire azok csapatjaikat értesíthették, a hegygerincz a kezűnkbe volt. Most aztán vissza akarta ismét szerezn. Legalább öt erős támadását vertűk vissza. Így a negyedik battailon délelűtt 11 órakor fényesen a magaslát birtokában volt.

Most egy század tőlűnk lement segíteni a városba, mi pedig fentről a hegyről irtó tűzzel gyurtuk a muszkát. Rémes volt ez űtközet, különösen a városban a házak között, minden egyes házat külön elfoglalni, a végén ember-ember ellen,

de este 10 órára kiverők innen is. És ezt a fontos csatát a 62. és 82. oszák dicsőséges ezrede követte el. A 10 ik divízió akkor érkezett meg, mikor már mindennek vége volt.

A babér tehát a miénk — a székelyek va-brigádjáé, ez a valóság.

Harmadnap ismét indultok D.-nek. Ott éjjeli útközlet volt és a kergetést mi vállaltuk. Észak felé a várostól aztán egy 12—15 kilométerre megkapjuk a muszkát, egy nagy erdőségre vette b. magát. Mi 11. óra egész nap reggeltől estig egy patak medrébe fektüdtünk egész szürkületig. Ekkor kezdtünk támadni, három egymást követő vonalon.

Délelőtt folyton lótte a muszka tűzéség előttünk a terepet, de minket nem tudott felfedezni és így egész napon át suttattuk a hátun-

kat a napon, az estéi szürkületnél leereszkedett egy ködös pára és így megtudtuk a muszkát közelíteni, hogy csak akkor vett észre, mikor már a nyakán voltunk. Ágyuiból csak három lövést tudott leadni, mert teljesen körülzártuk.

Volt itt olyan elfordulás és láрма, akár csak Babelnél, nem le annyira nehéz, mint inkább rémes; úgy ordítottak az emberek, mintha a világot sarkából tépnék ki. Hanem aztán este 11 órára tiszta is volt az erdő a muszkától, az erdő szélén beástuk magunkat és reggelig virrasztottunk s korán reggel ismét tovább.

A napokban huszárok lovagoltak az ezred mellett el. Kérdésükre, hogy miud ezred vagyunk, a 82. ós válasza leapták a csákok és így kiáltottak: „Huszárok, a 82. ósok előtt le a csákokkal!” Sz.

Székelyek a harctéren.

— Kiténtetett udvarhelymegyei katonák. —

A harctérről hivatalos irás érkezett. A dicsőséges hírnévre szert tett 82-ik ezred 5 és 7 ik századának parancsnokai küldötték, melyben a nagy időkhez illő öröteljes komoly hangon fejezik ki elismerésüket és hirdetik önfeláldozó bátor magatartásukat a mi derék székely katonáinknak. A megörökítésre mindenképpen érdemes lelkes szöveget így szel;

— Polgárok! Legedás időket élünk, minden cselekedetünk, minden napunk, minden óránk a történelem arany lapjain lesz feljegyezve. A történelem fogja csak méltányolni, fiaink és unokáink ítélete, hogy mit tett az ország, s mit tettünk mi; ez ország hadserege akkor, mikor körülvéve az ellenség túlyomó tömegétől, nemcsak hogy drága hazánk határait védte meg a rabló és pródúra vágyó ellenségtől, hanem győzelmet-győzelem után aratva immár diadalmasan nyomulunk ellenségeink határai felé s kik aratják ezen győzelmeket? A katonáink, a ti véreitek, akik mikor idegen földön küzdenek, hazájukra és a ti hazátokra gondolnak, azt védik, azért hullatják a véreiket, amikor fáznak, fáradnak azért teszik, hogy az ő és a ti gyermekeitek is melegegjenek és pihenhessenek s nyugodtan élvezzék egykor majd a béke áldásait.

Mindegyikük megérdemelné, hogy nevét órczbe véssék, hogy az utókor el ne feledje, de ez nem lehetséges, mert nagyon sok derék katonánk van. De annyit minden esetre meg kell tennetek, hogy közülök a legderékabbak neveit jól emléketekbe véssétek, azoknak neveit, kik legtöbb időt töltötték a harctéren, akik ezer halál, ezer szenvedés között mindig tisztességgel megállták helyüket és akiket mi mint katonai előjárójuk nyilvános dicsőreben részesültünk.

Hősök ezek az emberek, kik nem félnek a baláltól, kiket nem ijeszt az ágyu dörgése, nem a golyó süvítése és akiknek leginkább köszönhetitek, hogy házatok még nem lobbant lángra, hogy földjeiteket nem tapossa ollonségek tömege.

És ezek közületek való emberek, békében ők is békés polgárok, a ti társaitok, nektek jobban kell tehát tisztelni és becsülni őket.

Jegyezzétek meg tehát ez emberek neveit, tanítsátok meg rá gyermekeitek és unokáitokat is, hogy tisztelettel ejtsék ki a neveket és becsüljék meg viselőiket, mert azok sokat tettek, sokat szenvedtek értük.

E nevek a következők: Magyarhermány: Akácsos Beniam ővezető. Székelyderze: Kocs Mibály szakaszvezető. Lővéte: András János ővezető. Korond: István Péter gyalogos, Ambrus József gyalogos, Suki András gyalogos. Felsőófalva: Pál Mibály gyalogos. Etél: Faluvégi Mózes gyalogos, Birtalan István gyalogos. Magyarfelek: Klostorfán György ővezető,

Homorozán János gyalogos

Felsőófalva: Ferenc István ővezető, Fitári János gyalogos, Ferenc Gyula gyalogos, Fitári András gyalogos.

Homoród-Bene: Antoni Kálmán gyalogos. II.-Karácsonyfalva: Úrmösi Géza ővezető, Gábor József gyalogos, Farkas István gyalogos, Cseke Mibály gyalogos.

H.-Városfalva: Cseke Péter gyalogos. Kápolnásfalu: Both Károly ővezető, Balázs József gyalogos, Bartos András gyalogos, György Ferenc gyalogos, Elekcs Mityás ővezető. Magyarósa: Istók István ővezető, Bartos Mibály tizedes.

H.-Városfalva: Szabó Dénes őrmester, Pál Sándor gyalogos, Oláh Mibály gyalogos.

Árvátfalva: Nagy Albert tizedes. Nagykadács: Györfy János gyalogos. Sikiöld: Kis Márton tizedes. Bögöz: Pap György ővezető, Beacze Lajos gyalogos, László József tizedes. Szentdemeter: Gombos József ővezető. H.-ujfalva: László György gyalogos. H. Szentpál: Lukács Sándor gyalogos, Szabó Ferenc gyalogos.

Székelyvécze: Sánta Károly gyalogos. Kúsmód: Mibályfy János szakaszvezető, Birtalan Mibály gyalogos, Farkas János gyalogos. Szentábrahám: Pirocska Ferenc gyalogos. Székelymuzsna: Dénes Pál gyalogos. Farczád: Sándor Albert tizedes, Sándor János gyalogos, Jakab Lajos ővezető, Sándor Ferenc ővezető. (Székelyudvarhely).

Lengyelfalva: Bálint Domokos gyalogos. Farkaslaka: Ambrus Károly gyalogos. Szentgyházafalu: Mibály Imre gyalogos, Szócs János gyalogos.

Rugonfalva: Benedekfy János őrmester. Zetelaka: Ilyés Domokos ővezető, Szabó László gyalogos, Kozma Péter gyalogos, Demeter István gyalogos, Sándor Dénes gyalogos. Székelyudvarhely: András Imre gyalogos, Goró János gyalogos.

Vargyas: Székely Ferenc törzsőrmester, Németh András ővezető, Tóth Mózes ővezető, Fehér János gyalogos.

Székelykeresztúr: Radó Dénes szakaszvezető, Vass Mózes ővezető.

Oroszhegy: Gere Pál ővezető. Kőküllőkeményfalva: Lukács Péter ővezető, Sebők Márton gyalogos.

Székelyudvarhely: Sándor Lajos ővezető, Kerestély Gyula ővezető.

Fenyéd: Péter Ignác ővezető. Sz. Zsomor: Balog János gyalogos.

Ónlaka: Ambrus Mibály gyalogos. Alsóófalva: Kádár András gyalogos, Kovács Gábor gyalogos.

Sz.-szentmihály: Kalányos Miklós gyalogos. Benczéd: Molnár István gyalogos.

Órizzétek meg őket emlékeitekben és imádkozzatok értük.

A cs. és kir. 82. gyalogezred 5 ik és 7 ik század-parancsnokai.

A 43—50 évesek sorozását a székelykeresztúri és oklándi járásokban is megajtották. A szemlőre jelentkezetteknek 56—60 százalékát ezen két járásban is alkalmasnak találták.

Románia érdeke.

Brassóból írják lapunknak:

A Dimineaca értesítése szerint Bratianu miniszterelnök a csőtörtőki miniszteri tanácskozás után szóval is közölte a nála megjelent Poklovszki-Koziell orosz és Fasciotti olasz követtel, hogy Oroszország irásban előterjesztett legutóbbi javaslatát nem fogadhatja el. Kifejtette a miniszterelnök, hogy megváltoztathatatlan állásfoglalása abban a meggyőződésében gyökeredzik, hogy az ország érdeke ezt kívánja. A két diplomata hosszas fáradozása tehát teljesen hiábavaló volt. Az orosz és olasz követ — jelenti továbbá az oroszbarát újság — még jónak látta figyelemzetni Bratianut, hogy állásfoglalása kockázattal járhat, de a miniszterelnök mosolyogva felelte, hogy teljesen tisztában van állásfoglalásának minden lehetőségével.

A Lokalanzeiger írja: Egy ismert román politikus, a kinek az utóbbi időben több ízben alkalmá volt megismerni a román intézőkörök és ismert politikusok véleményét is, tapasztalatairól a következőkben számol be:

— A háború kitörése óta a román közvéleményről a külföldön a legkalandosabb hírek terjedtek el. Igaz, hogy az entente megbízottai voltak terjesztői ezeknek a híreknek, de caodálatos, hogy ezt a pártatlan sajtó nem vette észre. Határozottan kijelenthetem, hogy Románia intelligenciája, a hadsereg, a kevés kivétellel a befolyásos politikusok, a kereskedő világ és mindsekelőtt a kormány Bratianuval, ezzel a céltudatos, higgadt és megfontolt politikussal az élén, a központi hatalmak mellett állanak és egyelőre a monarchiának és Németországnak kedvező semlegességre határozták el magukat. A míg legtekintélyesebb politikuskai: Carp, Majorescu, Rosetti, Marghiloman, Sterea rektor és a két Arion és mások az elhúnyt Károly király politikájának követését határozták el, az entente minden kísérletezése hiábavaló.

A női kereskedelmi szaktanfolyam.

Az áll. polgári leányiskola igazgatóságától vettük a következő sorokat: A negym. vall. és közokt. ügyi miniszterium a lefolyt tanév kezdetén a székelyudvarhelyi áll. polg. leányiskolával kapcsolatban női kereskedelmi szaktanfolyam szervezését engedte meg. Ez a tanfolyam melynek szükségességét legjobban bizonyítja az a körülmény, hogy dacára a háborus viszonyoknak 34 növendékkel indult meg s harminczhároman a tanév végeig szorgalmasan látogatták, a jövő hét folyamán véget ér. Junius 22-én, 23-án és 24-én d. e. és d. u. lesznek a teljesen zárkórú írásbeli vizsgálatok, 25-én d. e. 8 órákor pedig a korlátolt nyilvánosságú szóbeli vizsgálat, melyen a növendékek írásbeli dolgozatai is megtekintethetők. Az igazgatóság felhívja mindazoknak az üzletembereknek, ipari és kereskedelmi vállalatoknak figyelmét, kik ilyen képzettségű nőket alkalmazni szoktak, vagy esetleg tudnának, hogy a szóbeli viasgálaton megjelenni sziveskedjenek s az ott szerzett tapasztalataikat a vizsgálat után megtartandó bizalmas értekezleten közölni sziveskedjenek.

A női kereskedelmi szaktanfolyam a jövő tanévben, hasonlóan az ideihöz meg fog nyílni. Fölvehetők mindazok, akik a polgári, felsőbb leányiskola vagy a gimnázium negyedik és akik a felső leányiskola második osztályát sikerrel végezték.

Akik kevesebb végzettséggel bírnak, de tizenhatodik életévüket betöltötték, felvételi vizsgálat alapján vehetők fel. Ennek díja 2 K. E vizsgálat anyaga: magyar nyelv ismerete mondat és alaktani alapon, biztonság a helyesírásban és fogalmazásban; a német nyelvben olvasás, írás, könnyebb német szöveg megértése; a számtanban biztonság a négy alapműveletben egész és tört. számokkal s jártasság a hármasszámly alkalmazásában; a földrajzban Európa ismerete, különös tekintettel Magyarországra, Amerika és Ázsia földrajza főbb vonásokban, Afrika és Ausztrália.

átnevezetben.

A női kereskedelmi tanfolyamon a beltrási díj 10 K, tandíj 120 K, mely összeg lehetőleg négy részletben és még akkor is lefizetendő, ha a nővel a k. évközben kimaradna. A női kereskedelmi szaktanfolyam tanítási anyagából *magánvizsgálatot tenni nem lehet.*

A vármegye közlélmézése.

Az alispán intézkedése folytán a hét folya máni Temes vármegyéből Székelyudvarhelyre és Kereszturra 6-6 waggon kukorica érkezett, míg a korábban megrendelt és kifizetett további 40 waggon kukoricát, mint a Magyar Áll. hitelbank ez ügyben értesít, a legközelebbi napokban Temes, Arad és Torontál megyékből szintén utnak indítják.

A Székelyföldi kirendeltség a megye részére már 32 waggon kukoricát szállított, melyből 2 waggonnal szintén a héten érkezett meg. A kirendeltség kiállításába helyezte, hogy a szükséghez mérten még hajlandó felhalmozódott készletéből átengedni.

Bácsbadrogyamegyei Bácsalmásból a megye részére a héten elindítottak búzából és árpából 1-1 waggonnal Székelyudvarhelyre és ugyan- csak 1-1 waggonnal Székelykereszturra, míg Parajra 1 waggon buza és egy fél waggon rozs van utban.

Katonáink köszönete.

Udvarhelyvármegye közönsége, mint meg- írtuk, tavaszi rodes közgyűléséből szeretetteljes üdvözlöt küldött a harctéren küzdő katonáinknak. A hivatalos üdvözlöt, mint ezt már kö- zöltük, a 82. gy. ezred parancsnoksága hivata- losan válaszolt is, melyben hálás köszönetet mon- dott az üdvözlésért. Hogy a vármegye közönsé- gének üdvözlő szava mennyire eljutott katonáink szívéhez és hogy abból a legszentebb érzéseket mily mértékben váltotta ki, bizonyosága annak az a levél is, melyet a 7-ik és 8-ik század a hiva- talos köszönetet megelőzőleg küldött a megye alispánjához. A levél így szól:

— Udvarhelyvármegye törvényhatósági Bi- zottságának f. év április hó 12 én tartott köz- gyűlésében 3020—915. alisp. és 68—915. kg. szám alatt hozott s a törvh. Bizottság Elnöké- nek és tagjainak meleg hazaszóretetétől áthatott s bennünket — 82 es katonákat — kitarásra és lelkesedésre hívó szózatát az ezred 7-ik és 8-ik századának legénysége előtt ma, pünkösd másod- napjának délutánján lelkes beszéd kíséretében *Farkas Antal* tart. főhadnagy ur kibírdette

Némán és mély meghatottsággal hallgatta ezen hozzánk tartozó két század legénysége a test- véri szívből fakadt szavakat végig s az elismerés és a nehéz küzdelmekben további kitarásra való buzdítás hallatára meleg könny csillogott a sok viharverte 500 baka szemében s az édes hazai föld visszaszerzése és vérünk árán való meg- védelmezésére irányuló nemes elszántásban egyszerre dobbant fel a mi becsületes, hazafiai lelkünk.

Ebben a lelkes pillanatban egyszerre gon- doltunk ezeknek a derék székely katonáknak arra a hadi történelemben is pártatlanul nemes tényére, a mely csak a közel múltban történt, a mikor ezek a lelkes legények hosszú, farszto mars után teljesen síma terepen, gyilkos golyó zápor között a legnagyobb elszántással és fér- fias bátorsággal keltek át a Visloka folyón s a talai parton megerősített ellenséges orosz állá- sokat egyetlen puskalövés nélkül, 3000 orosz foglyul ejtésével vétek birtokukba s ezáltal le- hetővé tették azt, hogy ezen elfoglalt magaslatok oltalma alatt zavartalanul átléphető a folyót az üldözö egész hadsereg! Ezen fényes és pártatlan bator hadi tettével az ezred felejtethetetlen emlékét statuált magának, a hadvezetőség dicsé- retét érdemelte ki a legfelsőbb elismerésre is

előtörjesztetett.

Az ilyen és ehhez hasonló gyönyörű emlékek kapcsán ünnepet ültünk hát ma, a hazaemléke- zés és újabb férfias elhatározások szent ünnepét s ez az ünnep egybeforrott lelkünkben mind- végig emlékezetos marad.

Add g is, a míg a törvényh. Bizottság ezen aktuális és hazafias átiratáért ezredparancsnok- ságunk hivatalos köszönet irata megérkezik, az alánk rendelt fenti két század nevében a t. tör- vényhatósági Bizottság mélt. Elnökének és t. tagjainak hálás köszönetünk mellett viszont üd- vözlötünk küldjük. Isten legyen velünk!

Harctér, 1915. május hó 24-én. Hazafias tisztellett:

Farkas főhgy, a 8 ik század parancsnoka, *Hiel* hdgy, a 7-ik század parancsnoka, *Dr. Szabó* József hdgy, *Budanovits* hdgy, *Venicianer* Antal zászlós, *Kertész* hdgy, *Jagodich* hdgy, *Cunczel* zászlós.

Hadifoglyok gazdasági munkákra.

Hogy a gazdasági érdekek a legmesszebb menő támogatásban részesüljenek, a honvédelmi miniszter a hadügyminiszterrel egyetértőleg akként intézkedett, hogy ily munkák elvégzésére hadi- foglyok magánosok részére 200 on alul és pedig már 30 as vagy ennél nagyobb munkáscsoportok- ban is kiadassanak, ha az őrizetről a munkaadó maga gondoskodik.

Ilyen esetekben az eljárás is egyszerűbbé tétetett, a mennyiben 30 tól 200-ig terjedő főből álló munkáscsoportok kiadásáért közvetlenül a cs. és kir. katonai parancsnokságok (hadtestpa- rancsnokság) intézkedhetnek s önállóan a vo- natkozó kérvényok is közvetlenül a terület sze- rint illetékes katonai parancsnoksághoz nyuj- tandók be.

A 200 nál nagyobb munkáscsoportok azon- ban ugy mint eddig, ezentul is az illetékes fő- ispánok útján a honvédelmi, illetve hadügymi- nisztertől kérelmezendők.

A részletes rendelkezéseket a hatóságok már megüpták.

HIREK.

Székelyudvarhely, jun. 20.

Tiszt és közlegény.

Mindenünk a hazáé. Életünk, vagyonunk, szellemi és testi képességeink, magunk, a családunk, minden a szent ügyé. Győzni akarunk és győzni fogunk. Ez egyesit mindnyájunkat. Az életünk, a békés polgári életünk folytatódik tulaj- donképpen a háborubán is, csak a formája más. Polgár és katona közt nincs és nem is lehet különbség, mindkettő csatázik. A polgár a kato- náért, a katona a polgárért.

Ez a gondolat és tapasztalat az alapja annak a honvédelmi miniszteri rendeletnek, a mely a napokban került nyilvánosságra. Minden szava érdemes arra, hogy örök idők emlékeztetőjéül ércbe véssessék.

A miniszter a honvédséghez intézett rendo- letében azt mondja, hogy lehetnek egyesek a tisztikarban, a kik rossz néven vehetnek talán, ha tartalékos, vagy népfelkelő tiszteket látnak együtt nyilvános helyeken, éttermekben, kávé- házakban, az utcán katonákkal, a kiknek nincs még csak önkéntesi karposztomány sem, hanem mint A) vagy B) alszótályu népfelkelők szolgál- nak. Megtörtént, hogy a kenyéradó főnök bevonult mint póttartalékos közlegény, a napidíjas gyakornok pedig mint hadnagy, a ki már most talán főhadnagy is. A harctéren nincs meg e szigorú válaszfal, mint a polgári életben az együvé tar- tozó közt, de a garnizonban esetleg rossz néven vehető valaki, hogy a gyakornok-főhadnagy együtt, egy asztalnál vacsorázzék a közlegény, még csak nem is önkéntes főnökével.

A miniszter erről tudomást szerzett és ezért mondja a rendeletében, hogy a háború a régi felfogást elsöpörte. Bevonnának az ország intelli- genciájának, vezető osztályainak, kereskedőinek, iparosainak, gazdáinak elítje és igen nagy ré-

szük vállán fegyverrel, legénysorban küzdenek. A vezetője, a parancsolója, a tisztje egyuttal barátja, a pajtása, jó cimborája volt a polgári életben is. Éppen mert intelligens, a legény a nagy, szent cél diadalmának, sikerének érde- kében a szükséges alárendelési viszonyból folyó összes követelményeknek eleget tesz. Azonban a szolgálaton kívül a szabadabb érintkezés óráiban, a katonai fegyelem és tekintély feltételeitől szük- séges határain belül — mondja a miniszter — semmi akadály sem lehet a szabad érintkezésnek, a polgári életben ápolott intim barátság további fenntartásának. A háború mindnyájunkat egy tá- borba vezérelt és nem lehet célja a hadseregnek, hogy azokat a szent köteleket, a melyeket a polgári élet szőtt, szétszakítsunk. Sőt ellenkezőleg, az a feladat, hogy azok a hadsereg kebelében megerősödjének. Ezért a tekintély és fegyelem szemeltartása mellett megengedi a miniszter, hogy a tisztek, azokkal, a kik az ő társadalmi osztályukból valók, a polgári életben továbbra is feszülten érintkezzenek, a nekik megfelelő helyiségekben együtt megjelenjenek és uri emberek közt szokásos társadalmi érintkezést ápolják.

A miniszter ezen valóban humánus intézke- dését jó lenne egyik-másik önkéntességi iskola vezetőjének is megszívlelni, mert az ezen körök- ből volt értesüléseink valóban komoly aggodalom- mal töltönek el.

A társadalom áldozatkésztsége. Az Udvarhelyi Híradó szerkesztősége újabb a kö- vetkező adományokat vette és hálásan nyugtázza:

Vak katonák részére: Nagyszőlősi áll. el. iskola növendékei Rákosi Béla tanító által 5 K, az Áll. polgári leányiskola 200 K, kimutatott gyűjtésünk összege 1318 K 40 f, összesen 1523 K 40 f.

Török Vörös Félhold részére: Áll. polgári leányiskola 50 K.

Vörös Kereszt-egylet részére Gyárfás Endre kollog. főgondnok értségi vizsgálati díját 42 K t. *Harctérről hazatért katonák* részére: Dr. Sebesi János 20 K.

Elcselt katonák árvái részére: Áll. polgári leányiskola 50 K.

Hősi halál. Két évtizede annak, hogy Székelyudvarhelyi társas életében tevékeny részt vett *Mikula* Antal főhadnagy, ki szimpatikus, előzé- keny modorával, férfias magatartásával sok jó barátunk emlékeztetésében ma is kedvesen él. A daliás főhadnagy pályáján azóta szép karriert fu- tott meg s a mozgósításkor már mint nagykani- zsai ezredparancsnok ment ki a harctérre. A fiatal, 55 éves, erőteljes, lelkes katona több dicső- ségteljes ütközet után az északi harctéren február hóban súlyos sebet kapott. Tüdőjét és veséjét járta át az orosz golyó, ám egy pár heti gyógy- kezeltes után már harctéri szolgálatra jelent- kezett. A rettenthetetlen parancsnok minden al- kalommal kombinált csapata élén küzdött, s így történt, hogy május hó 30-ikán hősi halált halt. Nagy bevességű harc folyt e napon a stryí fron- ton, mely alkalommal a Mikula-ezred három ret- tetetes rohamot állott ki. A heves küzdelem Boly- now mellett, Gorynia malom környékén folyt le és a mieink győzelmével végződött de Mikula ezredet két golyó, egyik a mellén, másik a fején találta, s a hő katona egy pár órai agonizálás után lelkét kilehelte. Megállapították, hogy a fejbe hatolt lövedék robbanógolyó volt. Az ezredet Po- lonica községben temették el nagy katonai pom- pával. Halálát neje *Farcasdy* K. Anna, özv. *Farcasdy* Lajosné leánya, fiával *Sigfrieddel* egyéves önk. orvosnövendék, cz. szakaszvezetővel és kiter- jedt rokonsággal gyászolják. Emléke élni fog.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter *László* L. Sándor törvényszéki, *Orbók* Lajos, *Pushkás* Lajos járásbírói irnokokat alkalmazásuk helyén iroda- tisztekké kinevezte.

A ref. kollegium előjárása f. hó 17-én tartott ülésében a Dr. Nagy Samu halálával meg- üresedett jogtanácsosi állásra Dr. Nagy Elek ügyvédet megválasztotta.

Nyilvános nyugtázás. A vargyasi unitár. egyházközség a hadban megvakult katonáink segélyalapja javára 22 koronát adományozott. A fenti összeget rendelkezési helyére juttattam. *Uyron főispán.*

Nyugtázás. A székelyudvarhelyi polgári leányiskola igazgatóságának az induló katonák cigarettájához küldött *Becsek* Aladárné újabb 1000 db cigarettát, *Szöllősi* Irén 6 K-t; a „Fémet a hadseregnek” gyűjtéséhez *Dossa* Aladárné 1 régyertyántartót és egy ajtókilincset. Hála köszönet az adakozóknak.

Harmad oszt. adó kivételése. Az 1915. évre kivetendő III-ad oszt. kereseti adó és nyilvános számadásra kötelezettyletek és vállalatok adója tárgyalásához szerkesztett kiszámítási javaslatokat magában foglaló lajstrom a városi adóhivatalból 8 napi közszemlére ki van téve s érdekeltek által megtekinthető. Az adótárgyalás ezen javaslatokra folyó hó 23-án kezdődik, naponta reggel 8 órakor a pénzügyigazgatóság 20. számú helyiségében. Érdekeltek az elbírányozott adó mennyiségéről a városi adóhivatal által már értesítve lettek.

A katonák és a nemzeti zászló. Katonáink lelkesedése abban is megnyilvánul, hogy rajongó szeretettel fogják körül a nemzeti zászlót. Egyik hadba vonuló század a másik után szerez magának magyar nemzeti zászlót s énekelve, ujjongva viszi a pályaudvarra, a honnan indul a gőzös — északra vagy délre. Megható a katonáknak ez a zászló láza, melyben egyesül a lobogó hazaszeretet a kedves naivsággal. Ez egészen más katonaság, mint a milyen a kiegyezés előtt indult a lombardiai és a csehországi harcsterekre. Ez maga a nemzet. Ebben a seregben a nép lelke él. Őrgek, ősz emberek beszélnek, hogy ilyen lelkesedést, ilyen jó kedvet katonaságot csak a lázas nagyenyenyolcas években láttak. Valóban, mikor az ember látja az utcán elvonulni a pályaudvar felé haladó csapatokat, felbokrétázott sikkával, virággal körülfont puskával, fővegőket, mellüket átfonó nemzeti pántlikával, fejük fölött lengő zászlókkal (mindez a meghatott utcai közönség ajándéka), harsogó énekszóval, megbizonyosodik arról, hogy itt külföldi, nagy, mély érzelmek ragadják magukkal a nemzetet. Megbizonyosodik, hogy a nép ezt a háborút a magáénak vallja és egyesül a dinasztikus hűség a nemzeti rajongással. Életerőtől duzzadó, lelkes katonáinknak, kik úgy mennek a harcmezőre, mintha esküvőre mennének, szerezését, dicsőséget kívánunk és áldó imádságunk kíséri minden lépésüket.

Érettségi vizsgálatok a kollegiumban. A református kollegiumban az érettségi vizsgálatokat folyó hó 14. és 15-ikén tartották meg *Gyárfás* Erdő főgondnok, *Csanády* Zalán gondnok elnöklétével, Dr. *Schmidt* Henrik kolozsvári egyetemi tanár, kormányképviselő jelenlétében. Miután évközben 17 hadbaronált ifju már letette az érettségit, ez alkalommal 15-en állottak elő. Jelesen érett két ifju: *Groák* László és *Rács* Jenő, jól érett 4, közülük *Egyed* Zsófia, elégségesen 6, míg 3-at javító vizsgálatra utasítottak.

Nyersbőr eladás. A fogarasi m. kir. áll ménesebirtok állatállományából levágások és elhullások következtében az 1915. évben származó összes nyersbőrök a ménesebirtok igazgatóságának hivatalos helyiségében folyó hó 26-án d. e. 11 órakor zárt irásbeli ajánlatok után megtartandó versenyárgyaláson eladásra kerülnek. Az eladásra kerülő nyersbőrök két csoportban bocsátottak áruba és pedig: az I. csoportban a szarvasmarha, bivaly, 16 és szárnnyörök, a II. csoportban pedig a juh bőrök. Bővebb tájékozódás a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamaránál, vagy a nevezett ménesebirtok igazgatóságánál nyerhető.

Nyugtázás. A következő sorok közlésére kértünk fel. Pálffy Ákos és Györfly Ilona homoródszentpállyi állami elemi iskolai tanító, illetve tanítónő a vakkatonák részére iskolás gyermekek közt tojást gyűjtöttek annak értékesítéséből 15 korona 48 fillérről összeg gyűlt be, mely összeget rendelkezési helyére juttattam. E nemes áldozat készségért a szives gyűjtők fogadják a világtalan katonáknak nevében köszönetemet. *Kolumbán* Lajos tanker. vezető kir. s. tanfolyogtató.

Eső és jégeső. Az eső, amely után termelő és fogyasztó egyforma kitartással sóhajtozott, hétfőn délután megérkezett. Sűrű, nehéz felhők borították be északnyugat felől a megyét, s rövidesen megeredtek az ég csatornái, hogy a nélkülözött jótékony vízzel borítsák be a már már egészen kiaszott földet. Sajnos, az Istenáldása nem jött magára, amennyiben a megye északi szélén egy keskeny szalagban hatalmas vihar tombolt végig, melynek nyomán hatalmas jégeső hullott alá. A jég Küküllőközéig jutott és Zetelaka község tavaszi határát érte, melyet csaknem teljesen elpusztított. A viharok Keményfalván emberélet is áldozatot esett. Ugyanis a megfélemlítő nagy erővel cühögő vihar elől a határban dolgozó nép egy magányosan álló csűrbe menekült, melyet a szélvész a következő pillanatban már össze is dobott. A csűrben lévő mintegy ötven embernek semmi baja nem esett, ám az ötvenegyediket, egy javakorában levő asszonyt a lezuhanó gerendák maguk alá temették; mire kimentették, már nem élt. A jégnek bár tizenötcentiméter vastag rétegen borította be a földet, csupán a zab esett áldozatul, míg a tengeri kiujulására remény van.

12 mázsás fém hadiczelokra. Az állami kő- és agyagipari szakiskola igazgatóságától, mint a helyi hadi fémgyűjtőhely központjától vett értesülésünk alapján jelentjük, hogy a fémgyűjtés szép eredménnyel járt, amennyiben 1184 kgr. nettó súlyú légyfém volt hadi czelokra a nagyszabeni tűzérési szertár részére elszállítható. Az egyes családok igen bccses adományain kívül nagyobb mennyiségű légyfémot gyűjtöttek: A helybeli polgári leányiskola növendékei és tanfolyamballgatói 57 kgr-ot, a ref. kollegium ifjusága 66 kgr-ot, a róm. kath. főgimnázium ifjusága 37 kgr-ot, az állami főreáliskola ifjusága 8 kgr-ot, a róm. kath. elemi iskola 41 kgr-ot, az állami elemi fiúiskola 32 kgr-ot, a székelykeresztúri elemi népiskola 24 kgr-ot, Gyurcsóvetsz Károly úlkei és szenttamási gyűjtése 87 kgr. Ūrmbösi Sándor festőművész karácsonyfalvi gyűjtése 60 kgr-ot tett ki. A szakiskola a gyűjtésben segédkezőknek szives fáradozásáért és az edakozókrak hazafias áldozatkészségéért ezton fejezi ki leghálásabb köszönetét.

Csak voltál . . .

Fortéval kezdted Sonnino!	Nem kellesz többé senkinek;
De máris hangod szordinó;	A régi hű társ nem becsül,
Színében a Salandra is,	Elpusztulsz menthetellenül.
Mint a szalamandra, hamis.	Csak voltál, szép Itália!
Főbűneid rovása nagy,	Nevedtől meg kell válnia!
Anyaszívnek tőre vagy.	Tovább gyaláznai nem lehet
Eladtad Judásként honod,	Az ősi, hősi nagy nevet.
Egy nemzet átkát hordozod.	Mert szódt, tetteid brutália!
Az új barát nem védi meg,	Órökre légy Utália!

Veterán.

Az Ozman Vörös Félhold hivatalos levelezőlapjai. Az Ozman Vörös Félhold Egyesület művészi kivitelű képeslevelezőlapokat készített és ezek közül néhány ezer darabot ingyen fölajánlott a Vörös Félhold támogatására alakult magyar országos bizottságnak. A levelezőlapok elvannak látva az Ozman Vörös Félhold hivatalos bélyegzőjével és jelszavával. Ez utóbbi törökül így hangzik: Vatana mukabbet jerallilera muavenet, ami magyarul annyit tesz, hogy: A hazának szeretet, a sebesülteknek segítség. Minden egyes levelezőlap továbbá magánviseli török és magyar nyelven a következő ajánlat: Az Ozman Vörös Félhold Egyesülete, hálóból a nemes magyar nemzetnek. A magyar bizottság elhatározta, hogy ezeket a rendkívül szép képeslapokat 20 filléres áron árusítani fogja a Vörös Félhold javára. A bizottság kéri azokat a hazafias czegekét, akik tekintettel a nemes czélra a lapokat árusítani hajlandók, lépjenek érintkezésbe írásban vagy szóval az Országos Bizottság képviselőházi irodájával.

x A „Vasárnapi Ujság” június 13-iki száma folytatja galicziai diadalainak rendkívül érdekes jeleneteinek közlését, csupa olyan kép, amely új oldalról tárja fel a háború ki-mérhetetlen gazdagságát. Egy sorozat új háborunk színteréről a trentinói határról ad érdekes képeket, egy másik pedig a törökök dardanellai harcairól. Szépirodalmi olvasmányok: Szemere György és Strug András regénye, Radó Antal ritka érdeke Olaszországról stb. Egyéb közlemények: Báró Roemer Ervía új miniszter arcképe s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Sakkjáték, Halálozás stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedeve 6 korona, a „Világ-Kronika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.) Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félőve két korona 40 fillér.

x A fürdővadász megnyitása Buziásfürdőben. Mint értesülünk Buziásfürdőben, hazánk híres szivgyógyfürdőjében a fürdő üze május 15 én újra megkezdődött. A közönségnek a fürdő összes elismert gyógytényezői, a természetes szén-savas, rádiumos fürdők, hidegvízgyógyintézet, Zanderintézet stb. úgy mint béke idején teljes mértékben rendelkezésre állanak. A fürdőhely távol a harci zajtól való kedvező fekvése és kitünő klimatikus viszonyai folytán kellemes és nyugodt üdülőhelyet nyújt. A háború fíradalmi és izgalmai ugylátszik igen gyakran okoztak szivgyengeséget és egyéb szivbajokat és ennek tulajdonítható, hogy a hadsereg üdülés céljából szabadságot tagjait már most is szokatlan nagy számban keresik fel a fürdőt. Sokan vannak, sebesülések által okozott bémulásokban s csuzos izületi bajokban szenvedők, kiket a radioaktiv fürdők és a Zanderintézet vonzottak oda. A fürdő nemeslelkű tulajdonosa, Muschong ur a hadsereg tagjairól igen liberálisan gondoskodott. A fürdőközönség megfelelő ellátását a hatóságok közreműködése folytán kitünően szervezték és így a fürdőüzem kifogástalan működése teljesen biztosítva van. A kitünő gyorsnapi összeköttetés lényegesen hozzá fog járulni ahhoz, hogy a fürdő igen nagy látogatottságnak örvendjen.

Uj kétkoronás papirpénz. Nehány nap óta kezdi forgalomba hozni a jegybank az új kétkoronásokat, a melyek sokkal jobb papíroara vannak nyomva, mint az eddigiék, tehát rajzuk és felírásuk tisztább. A rajz, a felírás és a számolás változatlan, mert az új bankjegyek a régi metszetek alapján készültek. Az elrongyolódott kétkoronásokat a jegybank kezdi bevonnai.

x **Az Érdekes Ujság** legújabb száma azt mutatja be, hogy milyen lesz ezenul Az Érdekes Ujság. Terjedelemben majdnem kétszer akkora, mint eddig, fölészítve mindazokat a régen megkedvelt és szírazokoztató mellékleteket, melyek a háborus felételek sokasága miatt kényeszeretűből kiszorultak és gazdagodva egész sor illusztrált cikket, melyek csak távolabbi vonatkozásban vannak a világháborúval, de föltétlenül igényt tarthatnak a magyar közönség érdeklődésére. Az Érdekes Ujság nagy közönségre, amely ismeri a lap folytonos tökéletesítésére irányuló törekvését és ismeri kipróbált megbízhatóságát is, inkább fog néhány fillérrel többet adni, ha ennek ellenében abban a helyzetben lesz, hogy Az Érdekes Ujságot a mainál majdnem kétszer nagyobb terjedelemben, összes régi mellékleteinek felészítésével és új rovatokkal gazdagítva kaphatja meg hetenkint. Mindössze hat fillérrel lesz drágább Az Érdekes Ujság. 24 fillér helyett 30 fillér, de ennek ellenében kétszer akkora lapot kap a közönség. Egyébként Az Érdekes Ujság ismét szenzációs pályázatokot hirdet több, mint 5000 korona összegben. Az Érdekes Ujság előfizetési ára ¼ évre 3-50 kor., ½ évre 7— kor., egész évre 14— korona. Egyes példány ára 30 fillér. Az Érdekes Ujság kiadóhivatala V., Vilmos császár-ut 78. sz. alatt van.

KÖZGAZDASÁG.

Értesítés a gazdaközönséghez.

(256—915. sz.) A Nagym. m. k. földművelésügyi Min. 7126—1915. eln. szám alatt kiadott: körrendelete értelmében a katonasághoz bevonult: önálló mezőgazdák saját vagy szüleik birtokára, mezőgazdasági munkások, községek, birtokosok kérelmére 20 egyenből álló munkáscsoportok iskaszálás, aratás, cséplési munkálatokra 14 napra szabadsághozhatók.

Az egyes vármegyékben a hadtestparancsnokságok és alispánok egyetértőleg állapítják meg a szabadságotatás idejét.

Az egyes egyének, a saját vagy szüleik birtokán való munka végzésére való szabadságotatásért rpporton maguk kérelmezhetnek, munkás csoportokért, a községi előljárások vagy szolgabiroiságok utján a legközelebbi állomás parancsnokságokhoz folyamodhatnak községek, esetleg nagyobb birtokosok.

Bővebb felvilágosítást nyújthatnak a községi előljárások esetleg a vármegyei gazdasági egyesület. *Az elnökség.*

Felolós szerkesztő: BECSEK ALADÁR,
Kiadja: a Becsek D. Fia könyvnyomda.

A Kőkereszt-téren levő Szabó Ferenc-féle

vendéglő

átvettem s azt kor követelményeinek megfelelő berendeztem. Vendéglő, kávéház billiárd, szálló vendégszobák. Tisztelettel

GÁSPÁR FERENCZ.